

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΖΥΓΟΥΡΗΣ

(1882-1968)

Ο θεμελιωτής της γαλακτοκομίας στην Ελλάδα

του Δρ ΧΡΙΣΤ. Π. ΠΑΠΠΑ*

Είναι γνωστή η προσφορά της Ηπείρου στο Έθνος μας, με τις δεκάδες των ευεργετών και των πνευματικών ανθρώπων, οι οποίοι στα μαύρα χρόνια της τουρκοκρατίας αλλά και μετά την απελευθέρωση από τον τουρκικό ζυγό πρόσφεραν ανεκτίμητες υπηρεσίες στη διατήρηση της εθνικής ταυτότητας αλλά και στην πρόοδο του Έθνους. Εκτός όμως από τους ανθρώπους του διαφωτισμού, η Ηπειρος έχει να επιδείξει και έναν μεγάλο αριθμό επιστημόνων-τεχνοκρατών, οι οποίοι συνέτελεσαν τα μέγιστα στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας μας και ιδιαίτερα της Ηπείρου.

Μια μεγάλη Ηπειρώτικη μορφή, η οποία έδρασε το πρώτο μισό του 20ου αιώνα, είναι ο Γεωπόνος Νικόλαος Π. Ζυγούρης. Ο Ζυγούρης γεννήθηκε το 1882 στο χωριό Φορτώσι Ιωαννίνων. Αρχικά, σπούδασε γεωπονία στην Ελλάδα. Στη συνέχεια πήγε στη Γαλλία και ειδικεύτηκε στη γαλακτοκομία. Όταν επέστρεψε στην Ελλάδα του έγινε δελεαστική πρόταση να υπηρετήσει στην κεντρική υπηρεσία (Αθήνα) στο νεοσύστατο, τότε, Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας. Την πρόταση αυτή απέρριψε. Αφησε την εύκολη ζωή της Αθήνας και

αντ' αυτής προτίμησε να υπηρετήσει στην επαρχία και να παλέψει δίπλα στον Έλληνα αγρότη, ο οποίος, την εποχή εκείνη, βρισκόταν σε άθλια οικονομική κατάσταση.

Η απόλυτη ένδεια στην οποία βρίσκονταν η πλειοψηφία των αγροτών της χώρας συγκίνησε το νεαρό, τότε, Νικ. Ζυγούρη, ο οποίος έταξε ως στόχο της ζωής του τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσής τους και την πρόοδο της κτηνοτροφίας και ειδικότερα της γαλακτοκομίας στη χώρα μας.

Ο Ζυγούρης θεωρείται σήμερα, χωρίς καμία αμφιβολία, ο θεμελιωτής της Γαλακτοκομίας στην Ελλάδα. Είναι ο ιδρυτής και ο πρώτος Διευθυντής της Γαλακτοκομικής Σχολής Ιωαννίνων, η οποία από την ίδρυσή της (1916) λειτουργεί μέχρι σήμερα, σχεδόν αδιάκοπα, για 80 ολόκληρα χρόνια.

Συνοπτικά, η μακροχρόνια πορεία και προσφορά του αείμνηστου Ζυγούρη, διαγράφεται ως εξής:

- Στην αρχή της καριέρας του υπηρέτησε, ως Γεωπόνος, σε διάφορα γεωργικά ιδρύματα της χώρας (1901-1904), στην Κοινότητα Αγχιάλου της Ανατολικής Ρωμυλίας (1904-1905) και στην Αγγλική Εταιρεία της Κωπαίδας (1906-1908 και 1910-

1911).

- Το 1911, το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, στο οποίο υπαγόταν τότε και η γεωργική υπηρεσία της χώρας, τον προσέλαβε και τον τοποθέτησε στη μόλις ιδρυθείσα Αβερώφειο Γεωργική Σχολή, για να διδάξει το μάθημα της γαλακτοκομίας. Στη Σχολή αυτή υπηρέτησε μέχρι το 1916.

Με τη βαθειά γνώση των συνθηκών που επικρατούσαν την εποχή εκείνη στον πρωτογενή τομέα της παραγωγής, ο Ζυγούρης αγωνίστηκε με πάθος για (α) την ίδρυση μιας εξειδικευμένης Γαλακτοκομικής Σχολής, στην οποία θα δίδασκοταν η τέχνη της γαλακτοκομίας με έμφαση την τυροκομία, (β) τη σύσταση γαλακτοκομικών συνεταιρισμών για την αξιοποίηση του γάλακτος από τους ίδιους τους κτηνοτρόφους με σκοπό να ενισχύσουν, έτσι, το πενιχρό τους εισόδημα και (γ) την εγκατάσταση στη χώρα μας των επαγγελματικών φυγείων, απαραίτητων για τη συντήρηση των τυριών και των βουτύρων.

Θα πρέπει να θυμόμαστε

ότι την εποχή εκείνη τα φυγεία στην Ελλάδα ήταν παντελώς άγνωστα. Τα μόνα που υπήρχαν ήταν οι ψυχροί θάλαμοι τριών ζυθοποιείων: του Φιξ και του Κλωναριδίου στην Αθήνα και του Μάμου στην Πάτρα, τα οποία φιλοξενούσαν στους χώρους τους και ελάχιστα ποσότητες τυριών. Ολη η παραγωγή των τυριών στην επαρχία διατηρούνταν σε υπόγειες αποθήκες, χωρίς ψύξη, με αποτέλεσμα η ποιότητά τους να είναι υποβαθμισμένη. Μεγάλες ποσότητες τυριών αλλοιώνονταν και γίνονταν επικίνδυνα για τη δημόσια υγεία.

Οι αγώνες του Ζυγούρη για την αξιοποίηση του γάλακτος και την ανάπτυξη της γαλακτοκομίας τράβηξαν την προσοχή της Διεύθυνσης των Κτημάτων του Διαδόχου του θρόνου, στη Μανωλάδα (Πελοπόννησο), η οποία ζήτησε από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας την αποστολή του Ζυγούρη εκεί για να οργανώσει ένα πρότυπο τυροκομείο. Πράγματι, το 1912 ο Ζυγούρης μετέβη στα βασιλικά κτήματα της Λάππας

* Ο Δρ Χριστ. Π. Παππάς είναι Γεωπόνος Δ/ντής του Ινστιτούτου Γάλακτος (Ιωάννινα) και τ. Καθηγητής στη Γαλακτοκομική Σχολή Ιωαννίνων.

Για όλες τις λεπτομέρειες, οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να μελετήσουν το πλήρες κείμενο της Απόφασης.

ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ INTERREG II

Συμπλήρωση Υποδομής Βελτίωσης Ποιότητας Γάλακτος

Το πρόγραμμα αυτό προβλέπει την οικονομική ενίσχυση για την προμήθεια και εγκατάσταση δεξαμενών προψυξης γάλακτος σε επίπεδο παραγωγού και την προμήθεια βυτίων μεταφοράς γάλακτος με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας του γάλακτος των παραμεθορίων νομών της χώρας και συγκεκριμένα των νομών Εβρου, Ροδόπης, Ξάνθης, Δράμας, Σερρών, Κιλκίς, Καβάλας, Θεσσαλονίκης, Πέλλας, Καστοριάς, Ιωαννίνων, Πρεβέζης, Θεσπρωτίας, Φλώρινας, Κερκύρας, Δωδεκανήσου, Λέσβου, Σάμου, Χίου, Χανίων, Ηρακλείου, Ρεθύμνου και Λασιθίου κατά προτεραιότητα για το πρόβειο και αιγείο γάλα.

Διάρκεια ισχύος του προγράμματος: 1996-1999.

Δικαιούχοι είναι οι βιομηχανίες και βιοτεχνίες επεξεργασίας γάλακτος. Οι δικαιούχοι θα πρέπει:

- Να λειτουργούν ανελλιπώς τα τρία τελευταία χρόνια.
- Να εφαρμόζουν τη νομοθεσία παραγωγής Προϊόντων Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ) εφόσον παράγουν τέτοια προϊόντα.
- Οι εγκαταστάσεις τους να έχουν εγκριθεί σύμφωνα με το Π.Δ. 56/95 ή να έχουν τύχει παρέκκλισης από αυτό.
- Ο υπό προμήθεια εξοπλισμός (δεξαμενές και βυτία) να έχει κατασκευασθεί σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις σχετικές διατάξεις, να είναι καινούργιος και όχι ανακατασκευασμένος ή επισκευασμένος.
- Να διατηρήσουν τον εν λόγω εξοπλισμό για τη χρήση για την οποία επιχορηγούνται για 5 χρόνια τουλάχιστον.
- Να μην υπάρχει επικάλυψη ενίσχυσης από άλλα εθνικά ή κοινοτικά προγράμματα.

Σε περίπτωση αθέτησης των όρων, οι δικαιούχοι θα επιστρέφουν την

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΑΦΙΔΑ

Για την περίοδο εμπορίας 1997/98 (δηλ. από 1 Σεπτεμβρίου 1997 μέχρι 31 Αυγούστου 1998) η ενίσχυση για την καλλιέργεια σταφυλιών προοριζόμενων για την παραγωγή σταφίδας καθορίστηκε ως εξής:

- Σουλτανίνες προσβεβλημένες από φυλλοξήρα ή αναφυτευθείσες σε διάστημα λιγότερο από 5 χρόνια: 240 ECU/στρ.
- Άλλες σουλτανίνες: 329 ECU/στρ.
- Κορινθιακές σταφίδες: 308 ECU/στρ.

Δεν θεωρούνται ως εξειδικευμένες εκτάσεις και δεν καταβάλλεται ενίσχυση για την καλλιέργεια σε περιοχές που έχουν απόδοση μικρότερη από τις παρακάτω τιμές:

- Σουλτανίνα φυλλοξηριώσα 180 χγρ/στρ
- Άλλη σουλτανίνα 280 χγρ/στρ
- Κορινθιακή σταφίδα 200 χγρ/στρ

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1455/97

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ

Για την περίοδο εμπορίας ελαιολάδου 1997/98, η εκτιμώμενη παραγωγή είναι 1.859.400 τόνοι και το ποσό της ενίσχυσης στην παραγωγή που μπορεί να προκαταβληθεί στους ελαιοπαραγωγούς καθορίστηκε σε 90,32 ECU ανά 100 χιλιόγραμμα.

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΠΟΠ

Με πρόσφατο κανονισμό της Επιτροπής (αριθ. 1065/97) τρία ακόμα ελληνικά προϊόντα κατα-

οικονομική ενίσχυση που τυχόν έλαβαν και θα αποκλείονται από όλα τα προγράμματα οικονομικών ενισχύσεων για μια τριετία τουλάχιστον. Η επιστροφή των αχρεωσήτων καταβληθέντων ποσών θα γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.Δ. 356/74 "περί Κώδικος Εισπράξεων Δημοσίων Εσόδων".

Φορέας υλοποίησης θα είναι το Υπουργείο Γεωργίας. Το Υπουργείο Γεωργίας διατηρεί το δικαίωμα αξιο-

χωρήθηκαν ως ΠΟΠ (Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης):

- Το ελαιόλαδο "Καλαμάτα",
- Το ελαιόλαδο "Κολυμβάρι Χανίων Κρήτης" και
- Τα μήλα "Ντελίσιους Πιλαφά Τριπόλεως".

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΣΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Σοβαροί περιορισμοί στις κατηγορίες επενδύσεων μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων, που δικαιούνται επιδότησης με βάση το Ν. 1892/90, μπαίνουν με μια κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Ανάπτυξης. Η απόφαση, όπως αναφέρεται, είναι σύμφωνη με τους περιορισμούς που καθορίζονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Απόφαση αριθ. 55472, ΦΕΚ 390Β, 16.5.1997.

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Ο Κανονισμός 2092/91, περί του βιολογικού τρόπου παραγωγής και σήμανσης των βιολογικών προϊόντων, τροποποιήθηκε πρόσφατα με την προσθήκη ορισμένων ακόμα μέσων και υλικών στα επιτρεπόμενα (αντίστοιχα παραρτήματα) για τη φυτοπροστασία και τη λίπανση. Σ' αυτά περιλαμβάνονται διάφοροι τύποι παγίδων, αρπакτικά και παράσιτα εχθρών κ.λπ.

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1488/97 ΕΕ L202/30.7.1997, σελ. 12-17.

λόγησης και ποιοτικής κατάταξης του εν λόγω εξοπλισμού.

Το ύψος της οικονομικής ενίσχυσης ορίζεται σε 60% επί της εγκεκριμένης, από τη Διεύθυνση Ζωϊκής Παραγωγής και ΑΠΑ του Υπ. Γεωργίας, και πραγματοποιούμενης επένδυσης.

Οι λεπτομέρειες εφαρμογής, δικαιολογητικών και τρόπου πληρωμής καθορίστηκαν με την απόφαση 334310/1.9.1997 του Υπουργού Γεωργίας.

Μανωλάδας και ύστερα από συντονισμένες προσπάθειές του το τυροκομείο οργανώθηκε και λειτούργησε σε λιγότερο από ένα χρόνο κάτω από τη Διεύθυνσή του. Το τυροκομείο, λειτούργησε παράλληλα και ως σχολείο, όπου τον πρώτο χρόνο 11 μαθητές διδάχτηκαν θεωρητικά και πρακτικά την τυροκομία. Την περίοδο εκείνη ο Ζυγούρης ξεκίνησε μια προσπάθεια για τη συστηματική μελέτη των ελληνικών τυριών, πλην των τυριών Αγράφων που είχαν ήδη μελετηθεί και βελτιωθεί από έναν άλλον μεγάλο γεωπόνο το Ραϊνόλδο Δημητριάδη.

Το τυρί Γραβιέρα, το οποίο αποτελεί σήμερα την κορωνίδα των ελληνικών σκληρών τυριών, παρασκευάστηκε το 1914 πρώτη φορά από τον ίδιο τον Ζυγούρη στο τυροκομείο της Μανωλάδας.

Η επιτυχία των προσπαθειών του Ζυγούρη στη Μανωλάδα και τα πρώτα θετικά αποτελέσματα από την εκπαίδευση των πρώτων τυροκόμων έπεισαν τους αρμόδιους να αποφασίσουν την ίδρυση της πρώτης Δημόσιας Τυροκομικής Σχολής στην Ελλάδα. Έτσι το 1916 με Β.Δ. που εκδόθηκε δυνάμει του Νόμου 301 του 1914, ιδρύθηκε το Τυροκομικό Σχολείο Ιωαννίνων, το οποίο άρχισε να λειτουργεί από το Μάρτιο του 1917 υπό τη Διεύθυνση του ίδιου του Ν. Ζυγούρη. Λόγω, όμως, των ανώμαλων περιστάσεων και των συνεπειών του πρώτου παγκοσμίου πολέμου και των ελάχιστων πιστώσεων που δίδονταν, το Σχολείο λειτουργούσε κάτω από τεράστιες δυσχέρειες. Πολλές φορές οι δυσχέρειες

αυτές απείλησαν τη διακοπή της λειτουργίας του. Αυτό απετράπη, χάρις στους υπεράνθρωπους αγώνες και στις άοκνες προσπάθειες του Ζυγούρη. Αξίζει να αναφερθεί εδώ ότι την πρώτη περίοδο λειτουργίας του το Σχολείο στερούνταν ακόμα και του πλέον στοιχειώδους εξοπλισμού. Ο Ζυγούρης, δαπανώντας μέρος του πενιχρού του μισθού, αγόρασε ένα καζάνι και λίγο γάλα όπου σε πρόχειρες εγκαταστάσεις (τσαντίρι) οργάνωσε, σε ανοιχτό χώρο, την πρώτη ομάδα μαθητών στους οποίους δίδαξε την τυροκομία. Η ενέργεια αυτή και μόνη δείχνει τη φλόγα του Ζυγούρη και τη διάθεσή του για προσφορά προς το δεινοπαθούντα κτηνοτρόφο της εποχής εκείνης.

Ανήσυχος εκ φύσεως ο Ν. Ζυγούρης, ύστερα από επανειλημμένες προσπάθειες, κατάφερε να ψηφιστεί από τις Βουλές των Ελλήνων ο Νόμος 5318/32 (ΦΕΚ Α54/32), ο οποίος καθόρισε τον εσωτερικό κανονισμό του Τυροκομικού Σχολείου Ιωαννίνων, το οποίο μετονομάστηκε σε Πρακτική Γαλακτοκομική Σχολή Ιωαννίνων.

Ο Ζυγούρης δεν επαναπαύτηκε στις επιτυχίες του. Διεξάγει τώρα αγώνες για να ανεγερθούν μόνιμες εγκαταστάσεις της Σχολής. Το 1934, ύστερα από πολυετείς προσπάθειες και αγώνες άρχισε η ανέγερση των νέων εγκαταστάσεων της Σχολής στη θέση που υπέδειξε ο ίδιος ο Ζυγούρης. Το κεντρικό κτίριο περατώθηκε το 1937. Στο κτίριο αυτό εγκαταστάθηκε η Σχολή. Το 1949 ανεγέρθη και το Οικοτροφείο στο οποίο διέμεναν οι μαθητές

της.

Ενα μικρό διάστημα, κατά τη διάρκεια του Β' παγκοσμίου πολέμου, η Σχολή διέκοψε τη λειτουργία της, τα δε κτίριά της χρησιμοποιήθηκαν από τις δυνάμεις Κατοχής ως Νοσοκομείο. Όμως, το 1948 λειτουργεί εκ νέου. Στα 80 χρόνια λειτουργίας της η Σχολή πρόσφερε ανεκτίμητες υπηρεσίες στην πατρίδα μας. Εκπαίδευσε γενεές νέων στον κλάδο της γαλακτοκομίας και ιδιαίτερα της τυροκομίας. Ο αριθμός αυτών που αποφοίτησαν μέχρι σήμερα υπερβαίνει τους 1200.

Ο Ζυγούρης δεν έχει να επιδείξει μόνο διδακτικό έργο. Ανέπτυξε, παράλληλα, έντονη δραστηριότητα για την ανάπτυξη της συνεταιριστικής ιδέας. Χάρις στις προσπάθειές του και χάρις στον ευεργετικό «περί Συνεταιρισμών» Νόμο (602/1915), που ψηφίστηκε από την Κυβέρνηση του Ελ. Βενιζέλου, παρατηρήθηκε έντονη κίνηση, ιδίως, μετά το 1930 για την ίδρυση γαλακτοκομικών συνεταιρισμών στη χώρα μας. Την εποχή εκείνη στην Ηπειρο ιδρύονται οι πρώτοι γαλακτοκομικοί συνεταιρισμοί, όπως είναι οι συνεταιρισμοί του Σταυρακίου Ιωαννίνων, της Ν. Σαμψούντας, της Ν. Σινώπης και του Αρχαγγέλου της Πρέβεζας κ.ά.

Χάρις στην επελθούσα, στο μεταξύ, βελτίωση της ποιότητας των τυριών και χάρις στα σημαντικά κέρδη που είχαν τα συνεταιριστικά τυροκομεία, το παράδειγμα της Ηπείρου ακολούθησαν και άλλες περιοχές της Ελλάδας. Έτσι το 1940 οι γαλακτοκομικοί συνεταιρισμοί σ' ολόκληρη τη χώρα έφτασαν τους 71. Η εμπειρία

και τα οφέλη που είχε η συνεταιριστική εκμετάλλευση του γάλακτος στην Ηπειρο, οδήγησαν, αναμφισβήτητα, στην ίδρυση και λειτουργία στις αρχές του 1967, της μεγάλης Συνεταιριστικής Βιομηχανίας Γάλακτος Ηπείρου, της γνωστής ΔΩΔΩΝΗΣ ΑΕ.

Οξυδερκής όπως ήταν ο Ν. Ζυγούρης υποστήριζε την ίδρυση ενός Γαλακτοκομικού Σταθμού Έρευνας, ο οποίος θα προέβαινε σε συστηματικές έρευνες και μελέτες για την τυποποίηση και τη βελτίωση της ποιότητας των γαλακτοκομικών μας προϊόντων. Όμως, το όνειρο αυτό του Ζυγούρη κατέστη πραγματικότητα μετά το θάνατό του, με την ίδρυση, μόλις το 1984, του Ινστιτούτου Γάλακτος, ύστερα από πολύχρονους αγώνες ανθρώπων, οι οποίοι είχαν σαν βάση το έργο, τους αγώνες και τα οράματα του Ν. Ζυγούρη.

Ο Ζυγούρης με το τεράστιο εκπαιδευτικό αλλά κυρίως με το συγγραφικό του έργο που άφησε, διαμόρφωσε τα θεμέλια πάνω στα οποία στηρίχτηκε η αλματώδης ανάπτυξη του κλάδου της γαλακτοκομίας και ιδιαίτερα της τυροκομίας στη χώρα μας.

Τα συγγράμματα του Ζυγούρη, στα οποία αποτυπώνεται η βαθιά του γνώση, οι παρατηρήσεις και η πολύχρονη εμπειρία του αποτελούν και σήμερα και ίσως για πολλά ακόμα χρόνια, το Ευαγγέλιο για τους ασχολούμενους με τον κλάδο της τυροκομίας.

Τα σπουδαιότερα από τα συγγράμματα είναι: η «Βουτυροκομία» (1912), το περιοδικό «Ο Αγρότης» (1915-1917), η «Βιομηχανία του

Γνωρίζετε Κωνσταντίνου Σαμαντούρου, Αγάθων ΕΝΕ, Απριλ 1989, Αθήνα, Απριλ 1989, Αθήνα, Απριλ 1989, Αθήνα

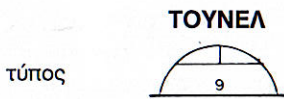
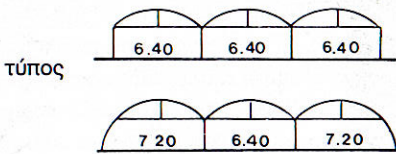
**Θερμοκήπια
Προηγμένης Τεχνολογίας
& Εξοπλισμοί**

ΚΩΣΤΑΣ ΣΑΜΑΝΤΟΥΡΟΣ

12 χρόνια κοντά στον αγρότη

ΜΟΥΛΤΙΣΠΑΝ (πολλαπλό-πολύρριχτο)

- ✓ Σκελετός
- ✓ Κάλυψη
- ✓ Αερισμός
- ✓ Ψύξη
- ✓ Θέρμανση
- ✓ Άρδευση
- ✓ Μελέτες
- ✓ Συμβουλές

ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ
 ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΥ 9 - ΧΑΛΚΙΔΑ - Τ.Κ. 341 00
 ΤΗΛ.: (0221) 85448, 78502 - FAX: (0221) 76311
ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ-ΓΡΑΦΕΙΑ
 ΑΣΠΡΟΠΥΡΓΟΣ, ΘΕΣΗ ΣΥΝΤΡΙΒΑΝΙ - Τ.Κ. 193 00
 ΤΗΛ.: (01) 5570912 - FAX: (01)5572963

Γάλακτος» σε δύο εκδόσεις (1932 και 1952), η «Πρακτική Γαλακτοκομία» (δύο εκδόσεις), η «Πρακτική Τυροκομία» (δύο εκδόσεις), η «Ελληνική Τυροκομία» (1956) και πολλά άλλα. Δημοσίευσε, επίσης, πολλές μελέτες και άρθρα σε περιοδικά και εφημερίδες, καθώς και στο Εγκυκλοπαιδικό Λεξικό Ελευθερουδάκη.

Οντας πολυσχιδής προσωπικότητα, ο Ζυγούρης δεν περιορίστηκε μόνο στα επιστημονικά και επαγγελματικά του καθήκοντα. Ασχολήθηκε, παράλληλα, και με το συνδικαλισμό. Διετέλεσε Πρόεδρος του Συνδέσμου Γεωπόνων Ηπείρου και Νήσων (1947-1955) και Πρόεδρος του Συνεταιρισμού Δημοσίων Υπαλλήλων Ν. Ιωαννίνων. Υπήρξε ιδρυτής και Πρόεδρος της Λέσχης Δημοσίων Υπαλλήλων Ιωαννίνων (1921-26). Ομοίως, υπήρξε ιδρυτής, Πρόεδρος και σύμβουλος της Φιλοδασικής Ενώσεως Ιωαννίνων (1923-35) και Αντιπρόεδρος της Φιλοδασικής Επιτροπής Ιωαννίνων (1923-1956).

Τιμήθηκε με το Βραβείο της Ακαδημίας Αθηνών για τις, προς βελτίωση της βιομηχανίας του γάλακτος, συγγραφές και εργασίες του (1931) και με ευαρέσκεια του Υπουργείου Γεωργίας για τη μακρά και ευδόκιμη υπηρεσία του (1941).

Η αναγνώριση της συμβολής του Ν. Ζυγούρη στην ανάπτυξη της γαλακτοκομίας στη χώρα μας

είναι καθολική. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι ο Πρόεδρος της Εθνικής Επιτροπής Γάλακτος Ελλάδας και καθηγητής γαλακτοκομίας του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Ανυφαντάκης ανέφερε πρόσφατα ότι «το έργο του Νίκου Ζυγούρη υπήρξε σημαντικό για την ανάπτυξη της ελληνικής γαλακτοκομίας, ίσως το πιο σημαντικό από κάθε άλλο Έλληνα». Επίσης, ο άλλοτε καθηγητής του ίδιου Πανεπιστημίου, Ιωάννης Δημακόπουλος, είχε χαρακτηρίσει το Ζυγούρη ως τον «Πρύτανη της ελληνικής γαλακτοκομίας».

Ο Ν. Ζυγούρης απεβίωσε το Μάρτιο του 1968 στα Γιάννινα, σε ηλικία 86 ετών.

Η πόλη των Ιωαννίνων αναγνωρίζοντας το έργο του έδωσε, προς τιμή του, το όνομά του σε νέα οδό, στους Αμπελοκήπους, απέναντι από την παλαιά Γαλακτοκομική Σχολή (τώρα Γενική Γραμματεία Περιφέρειας Ηπείρου) όπου ο Ζυγούρης αφιέρωσε το μεγαλύτερο μέρος της ζωής του. Το Ινστιτούτο Γάλακτος, που είναι η απόρροια των αγώνων και των οραμάτων του Ν. Ζυγούρη, έδωσε το όνομά του σε μια πτέρυγα των κτιριακών του εγκαταστάσεων.

Κατά τη γνώμη του γράφοντος η Γαλακτοκομική Σχολή Ιωαννίνων σε αναγνώριση του έργου του ιδρυτού της, θα πρέπει να φέρει στον τίτλο της και το όνομα ή έναν επιθετικό προσδιορισμό του Ν. Ζυγούρη. □